

Reagerer på journalistovervåkning

Reagerer på journalistovervåkning

Kontroll- og konstitusjonskomiteen på Stortinget reagerer på den ulovlige registreringen av journalister i regi av Etterretningsbataljonen. Venstre vil ha en grundig vurdering av hvorvidt manglende varsling til dem det gjelder er i strid med den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Norsk Presseforbund (NP), Norsk Journalistlag (NJ) og Norsk Redaktørforening (NR) har tidligere bedt Justisdepartementet og Stortinget om å endre lovverket, slik at blant annet journalister og redaktører som blir utsatt for ulovlig overvåking blir varslet om dette, når det oppdages. EOS-utvalget har gitt uttrykk for at taushetspliktbestemmelsene i kontrollloven gjør det umulig for dem å uoppfordret varsle journalister som utvalget oppdager har vært utsatt for ulovlig overvåking. NP, NJ og NR mener dette ikke kan være en riktig tolkning av loven, og at praksisen uansett er i strid med flere punkter i den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK). Brevet er stilet til både kontroll- og konstitusjonskomiteen, EOS-utvalget og Justisdepartementet. Du kan [lese brevet her](#).

Da Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite nylig behandlet spørsmålet, uttalte komiteen blant annet:

"Komiteen vil understreke at det ikke er akseptabelt at det gjennomføres registrering av personopplysninger i strid med regelverket. Komiteen vil også peke på at det fremstår som særlig uakseptabelt at etterretningsbataljonen registrerer opplysninger om konkrete journalister på bakgrunn av deres journalistiske arbeid. En slik registrering bidrar til å svekke tilliten til EOS-tjenestene, og komiteen understreker behovet for nødvendig årvåkenhet for å unngå tilsvarende uheldige saker for fremtiden."

Venstres Trine Skei Grande gikk enda lenger, og tilføyde følgende merknad:

"Komiteens medlem fra Venstre viser til at det i EOS-utvalgets årsmelding kun er opplyst om to personer som er blitt ulovlig registrert. Dette medlem er kjent med at flere journalister, utover disse, er blitt ulovlig registrert av Etterretningsbataljonen. Dette medlem vet imidlertid ikke hvor mange journalister som var gjenstand for ulovlig registrering av Etterretningsbataljonen og viser til at EOS-utvalget som hovedregel ikke gir underretning til personer som er blitt ulovlig overvåket eller registrert. EOS-utvalget selv mener lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-loven) må forstås slik at utvalget i utgangspunktet ikke har adgang til å varsle dem det gjelder, når utvalget avdekker at enkeltindivider har vært utsatt for ulovlige registreringer/ulovlig overvåking. Det anføres at taushetsplikten i § 9 står i veien for å gi slik informasjon. Dette medlem er kjent med at Norsk Presseforbund, Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening mener EOS-utvalgets praktisering av EOS-loven er i strid med EMK artikkel 13 og at disse mener alle som har blitt ulovlig registrert eller overvåket, har rett til å bli underrettet. Dette medlem mener dette er noe som må vurderes grundig og viser til at Stortingets presidentskap har fått oversendt brevet og at Stortingets utredningsseksjon har fått i oppdrag å undersøke dette nærmere. Det er ingen bestemmelser i loven som direkte regulerer en eventuell plikt til å underrette personer som er blitt ulovlig overvåket. Dette er ikke behandlet i forarbeidene, og dette medlem kjenner heller ikke til autorative uttalelser om dette spørsmålet (eksempelvis av domstolene). Dette medlem vil likevel bemerke at EOS-loven § 8 bestemmer at utvalget «avgjør i hvilken utstrekning dets ugraderte uttalelser eller ugraderte deler av disse skal offentliggjøres.» Dette medlem mener uansett det er uheldig med en praksis der de som klager eller spør EOS-utvalget får underretning om ulovlig registrering, mens taushetsplikten er til hinder for å opplyse om det samme til øvrige personer som er blitt ulovlig registrert."

Her kan du lese [hele kamiteinnstillingen](#)

2013.05.30

Nei
Nei